

Lui Joseph Pieper îi aparține afirmația conform căreia o sărbătoare care nu izvorăște dintr-o credință religioasă este imposibil de găsit. “De la Revoluția Franceză încolo oamenii au încercat în nenumărate rânduri să creeze sărbători artificiale, fără niciun fel de legătură cu credința religioasă, sau chiar în contra unor astfel de credințe, cum ar fi “Sărbătoarea Brutus” sau chiar “Ziua Muncii”, dar tot ceea ce demonstrează, prin caracterul lor impus și sever, este cât de mult contează credința religioasă pentru o sărbătoare”, scria filosoful german într-o carte astăzi puțin citită.

Ziua Muncii a avut un succes relativ, chiar modest, de fapt insesizabil, dacă trecem peste agit-prop-ul entuziast al ideologilor. Și nu mă refer aici la plăcerea sănătoasă de a te bucura de o zi liberă, cât la sărbătoarea muncii, la elogiul muncitorului ca membru al unei clase distincte, la bucuria înfrățirii cu oprimații fabricilor și uzinelor de peste tot.

Totuși, adevărații muncitori, proletarii neobosiți ai unei noi orânduiri, cei care fac cinste sărbătorii sunt, printre alții, președinții de corporații și subalternii lor, noile modele existențiale pentru o mulțime de rătăciți aflați în căutarea Graalului.

[Un articol interesant](#) dintr-un ziar britanic ne dezvăluie programul de lucru al acestor titani capitaliști. Aflăm astfel că CEO-ul General Electric muncește 120 de ore pe săptămână, cel de la Bloomberg News îl depășește cu 10 de ore, iar lista poate fi completată cu exemple la fel de spectaculoase și triste. Involuntar gândul zboară la versurile lui John Donne: “The poor, the foul, the false, love can/ Admit but not the busied man”.

Este o maladie spirituală tipic modernă. Indivizii, chiar și cei foarte relaxați financiar, nu mai găsesc niciun fel de întrebuintare pentru timpul lor liber(deoarece îl abolesc conștient), pentru tot ceea ce dă sens și consistență unei vieți, pentru bucuria de a trăi așa cum se cuvine. Munca

devine o formă de evaziune și singura împlinire a unui sine schimonosit, iar timpul liber o povară sau un nou prilej de muncă. Ideea de “leisure”, adică timp petrecut pentru o activitate de dragul acelei activități (de regulă, intelectuale), s-a pierdut cu totul. Nici nu ar avea cum să fie altfel, câtă vreme ea era legată destul de strâns de artele liberale, adică de acea educație specifică gentlemanilor. Dar cum educația actuală este proiectată să producă în cel mai bun caz specialiști, în cel mai frecvent caz imbecili, tipul de viață pe care îl afișează chiar și cei aflați la vârful marilor companii spune destule despre apariția unui nou fel de om.

Apoi, absența unor constrângeri financiare în cazurile menționate dizolvă apriori orice contrargument legat de condițiile de muncă, absența reglementărilor și alte stimulente legale, altfel poate importante în varii contexte. Dar aici nu este cazul. Pentru acești oameni și mulți alții ca ei, nu există nimic în afara muncii și a distracțiilor superficiale din afara programului.

Mai demult, lumea ar fi privit aceste tipuri, probabil, cu reticență și compătimire, așa cum te uiți la orice individ chinuit de o boală misterioasă. Faptul ca astfel de persoane devin modele, nu doar de business, sugerează distanța care ne separă de firescul epocilor trecute.

În același timp, problema nu se rezumă doar la o anumită clasă socială, ci sugerează un virus modern, o “utopie chiliastă” pe scară largă.

Nu e dificil de sesizat, de pildă, ridicolul unor robi voluntari cu milioane de dolari în conturi care zi de zi nu fac altceva decât să-și lustruiască lanțurile. Dar motivele lor se extind și asupra celor mai puțin “binecuvântați” financiar, aflați într-o agitație continuă pentru muncă și venituri. Cine nu a auzit de femei care pleacă la muncă doar ca să plătească bona sau grădinița?! Sau de țărani care își cumpără legumele de la supermarket?!

De altfel, după cum au perceput mai mulți gânditori preocupați de soarta satelor, decăderea vieții rurale de pretutindeni ține de aceeași molimă materialistă, indiferent că vorbim de România, SUA sau Japonia.

“Fermierii se bazează din ce în ce mai puțin pe ceea ce produc și din ce în ce mai mult pe magazine. Cei mai buni dintre ei sunt preocupați doar de bani și muncesc mult mai mult decât o făceau înainte. În general, interesul lor s-a mutat de la gospodărie la automobil”, scria [Wendel Berry](#) (fo

to)

, un poet agrarian din Sud, care vede criza rurală, în primul rând, ca pe o criză culturală .

La rândul său, [Masanobu Fukuoka](#) , un fermier-filosof japonez, povestea cum a descoperit în micuțul sat în care trăiește mai multe haiku-uri uitate, scrise pe peretele unei case abandonate de mult. “Acum nu mai e nimeni în sat care să aibă suficient timp să scrie poezii. În timpul lunilor de iarnă, mai sunt câțiva care se duc să vâneze iepuri, o zi sau două. În timpul liber, televizorul reprezintă ocupația principală, și nu se mai găsește deloc timp pentru lucrurile care dau bogăție vieții. La acest lucru mă refer când spun că agricultura a devenit săracă și slabă spiritual; se preocupă doar de dezvoltarea materială”.

Pe scurt, în goana după căpătuială, oamenii au uitat atât cum și cât să mucească, dar și, mai ales, să trăiască.